

Zombie-metabolisme

Sur Pollen

Rolf Nowotny

Tranen, Hellerup
24. oktober - 13. december 2015

Af Maria Kjær Thomsen

Rolf Nowotny, *Sur Pollen*, 2015, installation view. Tranen, 2015. Foto: Jan Søndergaard.

Vores tarmsystem er blevet den helt store internationale dille. Ikke bare i forhold til at opnå mental og kropslig balance, men også i forhold til at forstå processer, som vi før troede hørte hjerne og hjerte til. Mens den spekulative realisme inden for filosofien kritiserer forestillingen om den menneskelige bevidstheds overlegenhed, så har biologien synkront udfordret det 20. århundredes mest udtalte terapiform, psykologien. *Tarme med charme* af den tyske forsker Gulia Enders (f. 1990!) blev således én af sidste års internationale bestsellere, og i kunstbranchen ser man også pludselig en tænkning, der knytter an til metabolismen. Jeg kom til at tænke på dette nye forhold, da jeg så Rolf Nowotnys nye, bestialske klamme og tungt symboladede, skulpturer på Tranen i Hellerup.

Fem grønne containere står spredt rundt i Tranens hjørnerum. Rummet er til udstillingen blevet afgrænset af plastic, der skaber en lidt ubehagelig følelse af *crime scene* – og man tænker uvægerligt på de bunker af lig, der i utallige krimier er blevet gennet af vejen i netop sådan en model. Ellers bruges containere som bekendt til ophobning af skrald og fordærvet føde.

Rolf Nowotny, *Sur Pollen*, 2015, detalje. Tranen, 2015. Foto: Jan Søndergaard.

Rolf Nowotny, *Sur Pollen*, 2015, detalje. *Tranen*, 2015. Foto: Jan Søndergaard.

Containerne fungerer her som «kroppe» for de hoveder, der er påsat for enden af en stålstang på hver containerkrop. Hovederne ligner at de er skabt i keramik, hvor «glasuren» skinner svedigt, mens den render ned over de zombie-lignende ansigter, som allerede er gået halvt i forrådnelse. Men det viser sig, at hovederne er skabt i ganske døde industrielle materiale kaldet polyurethan og epoxy. Fallos stritter ud fra øjnene, mens et stort åbent gab har erstattet næsen. Et øre er gledet over på kinden, mens en tredje har en stor plantegevækst voksende ud fra kraniet. Det påsatte hår gør ikke den makabre effekt mindre.

Disse hoveder er virkelig grumme og minder om nogle af Paul McCarthys excesser udi ler og med fallos strittende ud fra næsen (*Untitled (Jack)*, 2002). Men hvor McCarthy spiller på det psykoanalytiske apparatur, og dets ladede tabubelagte repertoire af seksualitet og det abjekte, så glider Nowotny mere over i en anden tænkning. Faktisk kan man sige, at han sætter en konfrontatorisk udveksling i gang mellem den livgivende kraft og dødens vilkår, og mellem to modsatrettede filosofier; materialismedyrkningen og vitalismen.

Mange vil måske mene, at der er sket et radikalt skifte i Rolf Nowotnys praksis og udtryk. Jeg vil snarere sige, at der er sket en udvikling, hvor kroppen ikke bare er tilstede som et tegn i titler, men som nu optræder som en både kødelig og afskrælet figur i udstillingen. Hvor han på soloen *Full Frontal Nudity* (2011) på Overgaden drejede leret smukt i krukken, er krukken nu blevet til en container, som dog stadig er en beholder. Den gule farve er også en genkommende Nowotny-signatur. Her er den smurt ud på seks store lærreder, der er sat sammen til ét stort maleri, der danner en lysende gul baggrund, og en stærk kontrast, til den *crime-scene* stemning, der hersker i resten af lokalet. Et kontrastfuldt skel er sat op mellem det livgivende, solens stærke lys, og det fordærvede, døde.

Sur Pollen er anden udstilling i Tranens sæson-koncept kaldet *Domain*, hvor forholdet mellem mennesket og dets materielle omgivelser – med eller uden bevidsthed – undersøges. Hermed knyttes an til den spekulative realisme og den objekt-orienterede filosofis erkendelse af altings kemiske og materielle forbindelse. Mennesket er i denne optik ikke andet end biologiske processer, præcis som alt andet liv og ikke-liv på kloden. På udstillingen er dette liv gået i forrådnelse, mens containeren – med al dens fordærvede indhold – hermetisk er boltret til.

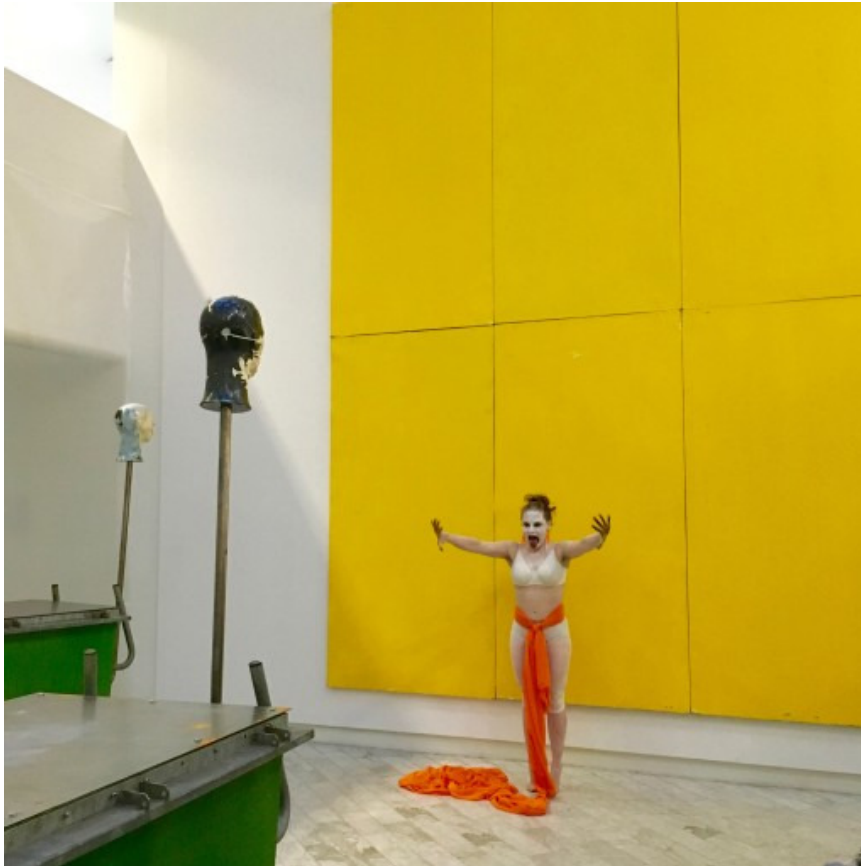
Rolf Nowotny, *Sur Pollen*, 2015, detalje. *Tranen*, 2015. Foto: Jan Søndergaard.

Lugten af det rådne er derfor kun til stede som en olfaktorisk hukommelsessansning, som blot synet af en affaldscontainer prompte fremkalder. Hvor en container er symbolet på fordærv, så er zombien det samme, hvorfor en «container-zombie», som Nowotny her har skabt, næsten bliver en tautologi. For zombien er nok død og i forrådnelse, men den er alligevel i live. Stump, dum, og kold er den, mens dens overlevelsesinstinkt er knyttet til sulten efter levende kød. I denne sammenhæng bliver zombie-figuren virkelig interessant; for er den ikke netop – levende død som den er, uden bevidsthed, men dog med drift – en metafor for den spekulative realisme i yderste potens?

Nowotny sender her en stærk hilsen til den spekulative realisme. Samtidig åbnes der op for et langt mere neo-vitalistisk syn i kontrasten med det store gule lærred; herfra strømmer lyset frontalt ind i hovedet på de «bevidstløse» stakler. Det smertelige og smukke vilkår, det er, at have en bevidsthed, og at være besjælet, er dermed også del af udstillingens samlede udsagn.

Til ferniseringen blev der eksempelvis udført en såkaldt Butoh-dans; en kropslig dans, der udforsker de mørkeste sider af den menneskelige natur. Danseren endte foran det gule maleri, hvor hun missede med øjnene, bævrede af angst, stak tungen ud af gabet som den skræmmende gudinde Kali (som netop suger den onde kraft ud af folk), og endte sin dans i et langt, stumt smertenskrig.

Under dansen placerede hun alle de fem containere på en måde, så de rådne ansigter vendte mod den strålende væg. Hvis man ser container-zombierne som repræsentanter for den spekulative realisme (liv uden vægt på bevidsthed), så kan det store gule lærred dermed ses som det konfronterende spejl i form af en livgivende kraft, der udtrykker et mere neo-vitalistisk perspektiv. Vitalisme, som i sin grundtese står for, at vi netop ikke udtømmende kan forklare organisk liv med rod i fysiske og biologiske processer, står altså svært antagonistisk over for netop spekulativ realisme. Det er i bund og grund denne splid jeg oplever som grundkraften i Nowotnys udstilling, som endda når helt bibelske dimensioner. Som der står: «Thi den, som saar i sit Kød, skal høste Fordærvelse af Kødet; men den, som saar i Aanden, skal høste evigt Liv af Aanden.»

Rolf Nowotny, *Sur Pollen*, 2015. Butoh-dans til åbningen. *Tranen*, 2015. Foto: Pernille Albrethsen.